

Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa

6.Kbf.50/2024/9.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2025. március 19. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A közúti veszélyeztetés büntette és más bűncselekmény miatt Terhelt1 volt szerződéses közkatona vádlott ellen indított büntetőügyben a Debreceni Törvényszék Katonai Tanácsának 2024. május 27. napján kihirdetett KB.II.15/2023/25. számú ítéletét helybenhagyja azzal, hogy a vádlott vezetői engedélyének elvételére 2023. február 27. napján került sor.

I n d o k o l á s

[1] A Debreceni Törvényszék Katonai Tanácsa a 2024. május 27. napján kihirdetett Kb.II.15/2023/25. számú ítéletével Terhelt1 volt szerződéses közkatona vádlottat bűnösnek mondta ki közúti veszélyeztetés büntetében (Btk. 234. § (1) bekezdés) és segítségnyújtás elmulasztása büntetében (Btk. 166. § (1) bekezdés, (3) bekezdés I. fordulat). Ezért őt – halmazati büntetésül – 400 napi tétel, napi tételenként 1.200.- forint pénzbüntetésre és 3 év közúti járművezetéstől eltiltásra ítélte. Az így kiszabott összesen 480.000.- forint pénzbüntetés meg nem fizetése esetére rendelkezett annak szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról. A közúti járművezetéstől eltiltás büntetés időtartamába a vádlott járművezetői engedélyének a németországi járási rendőrsége (helység2) általi helyszíni elvételétől eltelt időt beszámítani rendelte. Kötelezte továbbá a vádlottat az eljárás során felmerült 24.627.- forint bűnügyi költség viselésére.

[2] A kihirdetett ítélettel szemben az ügyész a jogorvoslati nyilatkozat megételére fenntartott három munkanapon belül a vádlott terhére a tényállás téves megállapítása és részbeni megalapozatlansága okán, valamint a kiszabott pénzbüntetés és közúti járművezetéstől eltiltás büntetés súlyosítása végett jelentett be fellebbezést. A vádlott védője a jogorvoslati nyilatkozat megtételére fenntartott három munkanapi határidőben a tényállás téves megállapítása miatt, elsődlegesen felmentés céljából, másodlagosan a büntetés enyhítése érdekében fellebbezett.

[3] Az ügyész a fellebbezése írásbeli indokolásában előadta, hogy álláspontja szerint a bíróság által megállapított tényállás ellentétes a bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával, valamint az általa megállapított tényekből további tényekre helytelenül következtetett, ezért az ítélet részben megalapozatlan. A tényállás részleges megalapozatlansága azonban kiküszöbölhető és az ennek eredményeként a másodfokú bíróság által helyesbített, kiegészített, illetve eltérően megállapított tényállás alapján a fellebbezéssel érintett vádlott bűnössége a vád szerint megállapítható. Ezzel összefüggésben felhívta a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontját és a Be. 593. § (2) bekezdését, továbbá a bizonyítékok értékelésével kapcsolatban a Be. 167. § (4) bekezdését. Utalt arra, hogy a bíróság sértett1 sértett vallomására és az azt alátámasztó bizonyítékokra, így tanú1 és tanú2 tanúvallomásaira és a vád tárgyává tett cselekménnyel összefüggésben rendelkezésre álló, vádiratban részletesen felsorolt okirati bizonyítékokra alapozta. A vádlott által vezetett személygépkocsi sértett irányába történő elmozdulásának kérdését a bíróság a bizonyítékok értékelése körében elemezte és ezzel kapcsolatban arra a következtetésre jutott, hogy a vádlott által vezetett személygépkocsi jobbra sodródásának okaként többféle adat is felmerült, ugyanakkor a sértett szándékos jobbra kormányzásra vonatkozó állítását tanú1 tanú nem támasztotta alá. A nyomozás során tanú1 tanú azt nyilatkozta, hogy a terhelt egyenesen tartotta az autót addig, amíg a sértett el nem ugrott előle, akkor jobbra kormányzott. Ugyan kifejezett kormánymozdulatot vagy a kerék elfordulását nem látta, de a kocsi láthatóan jobbra tért. A tárgyaláson – a vádképviselőt ellátó ügyész feljegyzése alapján – a tanú azt nyilatkozta, hogy az irányváltoztatás szándékos volt, nem az útviszonyok miatt változott meg a gépkocsi haladási iránya. A bíróság sértett1 sértett, tanú1 és tanú2 tanúk vallomásait aggálymentesnek találta és szavahihetőségükkel kapcsolatban kétely nem merült fel. A bíróság az ítéleti tényállást nagyrészt sértett1 sértett vallomására alapozta, ugyanakkor nem találta elfogadhatónak a sértett elmondásán alapulóan megállapított, a vádlott által vezetett gépkocsi sebességét, illetve a direkt módon történő jobbra kormányzást. Az ügyészi álláspont szerint a bíróság tévedett abban, hogy a sértett következetes vallomását nem fogadta el teljes egészében. A sértett vallomásának nincs egyetlen egy olyan része sem, amelyet a bizonyítékok megcáfolnának, önmagában nem teszi kétségesé a vallomásának azon részeire irányuló adatokat az, hogy a jelen lévő másik tanú bizonytalanul nyilatkozik, vagy esetleg nem látta egyértelműen a teljes cselekménysorozatot. A fentiek alapján az ügyészi álláspont szerint a rendelkezésre álló személyi bizonyítékok alapján kétséget kizáróan megállapítható a vádirati tényállás, a bíróság helytelenül jutott ezzel ellentétes következtetésre. Megjegyezte továbbá, hogy a bíróság az ítéletének indokolásában azt rögzítette, hogy a vádlott részéről volt a fékezést követően „alkalmazott kormánymozdulat”, azonban nem fejtette ki egyértelműen, hogy ez szándékos, a sértett irányába történő mozdulat volt vagy pedig egy, a balesetett elkerülő ellenkormányzás volt.

[4] Egyebekben a bíróság helyesen, egy részletesen kidolgozott, kikezddhetetlen logikai és jogi okfejtésben jutott arra a következtetésre, hogy megállapítható a vádlott bűnössége a vádiratban megjelölt bűncselekmények vonatkozásában, továbbá megfelelően tárta fel az enyhítő és súlyosító körülményeket, és ezáltal megfelelően döntött a büntetési nemek tekintetében. Azonban érvelése szerint a megállapított büntetések mértéke nem elegendő a büntetési célok maradéktalan eléréséhez és nem juttatja megfelelően érvényre az általános és speciális prevenció célkitűzéseit. A bíróság által kiszabott büntetések továbbá nem felelnek meg a Btk. 80. §-ában írt büntetés kiszabási elveknek sem. A nagyobb tárgyi

súlyú, élet-, illetve testi épség ellenes és közlekedési bűncselekmények vonatkozásában a vádlottal szemben a büntetési célok érvényre juttatása érdekében a kiszabott pénzbüntetés napi tételszámának magasabb tételszámban történő meghatározása, továbbá hosszabb tartamú járművezetéstől eltiltás indokolt. Magyarországon a közlekedési morál köztudottan erősen kifogásolható, napi rendszerességgel közvetít a média közlekedési balesetokról és súlyosabb kimenettel járó közúti veszélyeztetésekről. A társadalom többi tagjának számára felismerhetővé kell válnia annak, hogy a joggyakorlat az ilyen jellegű bűncselekményeket nem tolerálja és megfelelő szankciókat alkalmaz. Jelen esetben kizárólag nagyobb tételszámú pénzbüntetéssel lehet elérni az általános prevenció érvényesülését. Kifejtette, hogy a bíróság az ügyészi indítvánnyal egyezően jutott arra a megfelelő álláspontra, hogy a vádlottal szemben indokolt a közúti járművezetéstől eltiltás büntetés kiszabása is, azonban tévedett, amikor annak tartamát meghatározta. Az ítéleti tényállásban megjelölt közlekedési szabályok megszegéséből is a vádlott személyében rejlő nagyobb fokú közlekedésbiztonsági veszélyre kell következtetni. A vádlott a cselekményével a sértett életét, testi épségét közvetlen veszélynek tette ki, súlyosabb kimenetelű cselekmény kizárólag a szerencsének és a sértett gyors reakciójának köszönhetően maradt el. Emellett a bíróság az ítéletének indokolásában is rögzítette, hogy adat merült fel arra, hogy a vádlott közlekedésével kapcsolatban a cselekményét megelőzően is számos panasz érkezett, gond volt a közlekedési moráljával. Az elkövetett bűncselekmény jellegét, annak tárgyi súlyát és a vádlott személyében rejlő nagyobb fokú közlekedésbiztonsági veszélyt együttesen értékelve indokolt a vádlottal szemben hosszabb tartamú közúti járművek vezetésétől történő eltiltás.

[5] A fent kifejtettek alapján szükségesnek tartotta, hogy a másodfokú bíróság helyes ténybeli következtetés útján a vádirati tényállással egyezően állapítsa meg a tényállást, kiegészítve azon tényállásrészekkel, amelyek a részbeni megalapozatlanság kiküszöbölése útján megállapíthatók és a vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetés napi tételszámát magasabb tételszámban határozza meg, továbbá hosszabb tartamú járművezetéstől eltiltást szabjon ki.

[6] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.580/2024/4. számú átiratában az ügyészi fellebbezést – a kiszabott büntetések súlyosítására irányulóan – fenntartotta, a védelmi fellebbezést nem tartotta alaposnak. Utalt arra, hogy az elsőfokú ítélet felülbírálata a Be. 590. § (1) és (2) bekezdésének megfelelően teljeskörű. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság perrendszerű eljárásában ügyfelderítési kötelezettségét teljesítette, a bűnügyben releváns bizonyítékokat megvizsgálta, azokat egyenként és együttesen értékelve – a vádlott védekezésével szemben – mérlegeléssel állapította meg az ítéleti történeti tényállást, amely mentes a Be. 592. § (1) és (2) bekezdésében írt megalapozatlansági okoktól, ekként felülbírálatra alkalmas. A törvényszék katonai tanácsa indokolási kötelezettségének is kellő terjedelemben tett eleget, kifejtett indokolása nem ellentétes a logika szabályaival. A rögzített tényállás alapján az elsőfokú bíróság okszerű következtetést vont a vádlott elkövetéskori tudattartalmára, és azon keresztül szándékára, valamint bűnösségére nézve és törvényesen minősítette annak vád tárgyává tett két büntettét. A tényállás megállapítása, továbbá a bizonyítékok értékelése az elsőfokú bíróság joga, egyben kötelessége, ezért a releváns bizonyítékok újraértékelése útján, a rögzített ítéleti tényállást támadó, a vádlott bűnösségét vitató és teljes körű felmentését kezdeményező elsődleges védői fellebbezés a másodfokú eljárásban nem foghat helyt.

[7] A büntetés kiszabása keretében az eljáró katonai tanács a vádlott javára és terhére jelentkező bűnösségi körülményeket vizsgálta, majd különös méltánylást gyakorolva a Btk. 33. § (4) bekezdésének felhívásával, a vádlottal szemben pénzbüntetést szabott ki. Ennek napi tételszáma azonban nem tükrözi a két elbírált büntett együttes tárgyi súlyát és a normakövetésben erős hiátusú vádlott társadalomra veszélyessége magasabb fokát, így – az ugyancsak méltányos összegű napi tételhez rendelt összeg érintetlenül hagyásával – a pénzbüntetés napi tételszámának felemelése szükséges az ítéltáblai eljárásban. A közlekedési szabályokat figyelmen kívül hagyó vádlottat a törvényszék katonai tanácsa törvényesen sújtotta közúti járművezetéstől eltiltás büntetéssel is. Ennek ítéleti tartama azonban a mások személy és vagyonbiztonságára fokozott veszélyt jelentő vádlott feltárt közlekedési előéletére tekintettel indokolatlanul alacsony, ekként alkalmatlan a Btk. 79. §-ában írt büntetési célok – különösen az egyéni visszatartás – hatékony elérésére, így annak megemelése szükséges a fellebbviteli eljárásban. Ebből következően tényszerű alap hiányában, a kiszabott büntetések enyhítését másodlagosan célzó védői fellebbezés sem foghat helyt a fellebbviteli katonai tanács előtt.

[8] Az ítélet további járulékos, illetve az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát érintő rendelkezéseit a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség törvényesnek tartotta. Jelezte továbbá, hogy az ítéleti indokolás 1. pontjában szereplő közlekedési bűncselekmény törvényhely megjelölése elírást tartalmaz, amelyet Btk. 234. §-ra szükséges korrigálni.

[9] A leírtak alapján indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa a Debreceni Törvényszék Katonai Tanácsának Kb.II.15/2023/25. számú elsőfokú ítéletét a jelzett elírás javítását követően, a Be. 606. § (1) bekezdése alapján változtassa meg, és a vádlottal szemben súlyosításul szabjon ki megemelt napi tételszámú pénzbüntetést – amelynek megfizetésére a Btk. 50. § (4) bekezdése alapján engedélyezzen részletfizetést – továbbá hosszabb időtartamra tiltsa el a közúti járművezetéstől. Egyebekben az elsőfokú ítéletet a Be. 605. § (1) bekezdésének megfelelően hagyja helyben.

[10] A védő a fellebbezése írásbeli indokolásában az ítélet megváltoztatását és – elsődlegesen – a vádlottnak mindkét cselekmény vádja alól történő felmentését, másodlagosan pedig enyhébb büntetés kiszabását indítványozta. A védői érvelés szerint az elsőfokú ítélet részben megalapozatlan és a Be. 592. § (2) bekezdés a) - d) pontjaiban írt hibákban szenved. Így a megállapított tényállás hiányos, felderítetlen, az iratokkal ellentétes, illetve az elsőfokú bíróság a megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett. A védő az ítéleten tényállási pontonként és bekezdésenként végig haladva jelölte meg az általa kifogásolt elsőbírói megállapításokat és a rögzíteni indítványozott releváns körülményeket. A büntetés kiszabási körülményeket illetően a védő sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a valóságnál sokkal sötétebb színben igyekezett feltüntetni a vádlott személyiségét, azzal kapcsolatban – részben pletykán alapuló – alaptalan megállapításokat tett, amelyeket a védő kért kirekeszteni az ítéletből. A kiszabott büntetés még a bűnösség esetleges megállapítása esetén sem áll arányban az elkövetett bűncselekményekkel. A 2019. augusztus 3. napján történt elkövetéstől számítva több mint 5 év telt el, a vádlott kereseti

lehetőségei beszűkültek, a vele szemben kiszabott járművezetéstől eltiltás pedig eltúlzottan hosszú időtartamú, ezért a védő a büntetések enyhítését látta szükségesnek.

[11] A védő a nyilvános ülésen a fellebbezése írásbeli indoklásában írtakat teljes egészében fenntartotta, azt megismételni nem kívánta, elsődlegesen a vádlott felmentését kérte mindkét terhére rótt bűncselekmény tekintetében, másodlagosan a kiszabott joghátrány enyhítésére tett indítványt. Az írásbeli beadványában előterjesztett indokolás szerint a vád tárgyává tett cselekmény több mint öt éve történt, a vádlott kereseti lehetőségei az esemény óta szűkültek, a vele szemben kiszabott járművezetéstől eltiltás tartama eltúlzottan hosszú, ezért álláspontja szerint felmentő rendelkezés hiányában a vádlottal szemben kiszabott büntetések enyhítése indokolt.

[12] A vádlott az utolsó szó jogán csatlakozott a védője által előadottakhoz azzal, hogy vezetői engedély hiányában a megélhetésének biztosítása nehézségekbe ütközik.

[13] Az ügyészség, valamint a vádlott és védője által bejelentett fellebbezések folytán a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján teljes körűen felülbírált.

[14] A teljes körű felülbírálatra tekintettel a másodfokú katonai tanács vizsgálta az ügyben az eljárási szabályok megtartását, az ítélet megalapozottságát, a tényállásból levont jogi következtetések helyességét, az ítéletnek a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezéseit, valamint az indokolás helyességét.

[15] A fellebbviteli katonai tanács a felülbírálat során megállapította, hogy az elsőfokú ítélet indokolásának első bekezdésében a vádlott terhére rótt egyik bűncselekmény jogszabályi hivatkozása nyilvánvaló elírás folytán tévesen került rögzítésre, a Debreceni Regionális Ügyészség a vádlottat a segítségnyújtás elmulasztásának a veszélyhelyzetet előidéző által elkövetett büntette mellett a Btk. – helyesen – 234. § (1) bekezdésébe ütköző közúti veszélyeztetés büntetével vádolta.

[16] Egyebekben az érdemi kérdésekre rátérve az elsőfokú bíróság az eljárása során az eljárási szabályokat jórészt betartotta, eljárási szabálysértésre, ezen belül hatályon kívül helyezést eredményező abszolút vagy relatív eljárási szabálysértésre a jogosultak sem hivatkoztak.

[17] Az ítéltábla katonai tanácsa megállapította, hogy az elsőfokú katonai tanács az előkészítő ülést a Be. LXXVI. fejezetében írt szabályok betartásával tartotta meg. A

másodfokú katonai tanács utal arra, hogy az elsőfokú bíróság az előkészítő ülésen a jegyzőkönyv tanúsága szerint a vádlottat nem oktatta ki teljes egészében a Be. 500. § (2) bekezdésében rögzítettekre, a figyelmeztetés a Be. 500. § (2) bekezdés b), valamint a Be. 185. § (1) bekezdésében, a Be. 186. § (4) bekezdésében, valamint a Be. 522. § (4) bekezdésében írtakra terjedt ki, a Be. 500. § (2) bekezdés a) pontjában írtakra azonban nem. Ez a jogszabályhely azt a kioktatást tartalmazza, hogy a vádlott az előkészítő ülésen beismerheti a bűnösségét abban a bűncselekményekben, amely miatt ellene vádat emeltek, és a beismeréssel érintett körben lemondhat a tárgyaláshoz való jogáról. Hangsúlyozva, hogy a Be. 502. § (3) bekezdésében írtak szerint a bíróság az előkészítő ülés menetével kapcsolatosan egyértelműen rögzíti, hogy a bíróság a vádlottat az előkészítő ülés jellegére figyelemmel a vádlottat kihallgatja, a kihallgatás megkezdésekor a terhelti figyelmeztetéseken kívül figyelmezteti a vádlottat az 500. § (2) bekezdésében foglaltakra. Eszerint a figyelmeztetésnek ki kell terjednie a Be. 500. § (2) bekezdés b) pontjában írtakon túl az a) pontban írtakra is.

[18] Ez jelen esetben elmaradt, azonban – amellet, hogy el kellett volna hangoznia e figyelmeztetésnek is – figyelemmel arra, hogy a vádlott egyértelműen tagadta a bűnösségét a nyomozás során, de az előkészítő ülésen is, az eljárási jogainak gyakorlását nem sértette a bíróság ezen mulasztása.

[19] Az előkészítő ülésen tehát a vádlott a bűnösségét a vádirat szerinti cselekményben nem ismerte el, vallomást nem tett, a tárgyaláshoz való jogáról nem mondott le. Ezért a katonai tanács a Be. 503. § (1) bekezdése alapján a vádról tárgyaláson határozott, amit a Be. 517. § (1) bekezdésében írtak alapján – mivel a tárgyalás megtartásának törvényi akadálya nem volt – nyomban megkezdett.

[20] A vádlott felmentésére irányuló fellebbezés alaptalan.

[21] Az elsőfokú katonai tanács a tényállást mérlegelési jogkörében állapította meg és rögzítette az ítélet [24]-[35] bekezdéseiben. A tényállás megállapításához szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, ügyfelderítési és indokolási kötelezettségének maradéktalanul eleget tett. Az elsőfokú katonai tanács az ítélet [36]-[126] bekezdésében bekezdéseiben vette számba és értékelte az általa megvizsgált bizonyítékokat. Ennek során meggyőző magyarázatát adta annak, hogy miért nem a vádlott bűnösségét tagadó védekezését fogadta el a tényállás alapjául. A bizonyítékok értékelése és az azokból való következtetés levonása során logikai hibát nem vétett.

[22] Az elsőfokú katonai tanács irathűen rögzítette vádlott védekezését, amely az eljárás egyes szakaszaiban változó volt, de lényegében azt állította, hogy az édesanyja telefonon értesítette őt és a testvérét – tanúzt – arról, hogy a testvére gyermeke fuldokolni kezdett, ezért indultak el a fesztivál helyszínéről a gépjárművel. Arra hivatkozott, hogy az általa vezetett gépjármű a kavicsos úton megcsúszott, és a sértett valahogy az autó elé került. Tagadta, hogy a sértett ezt megelőző karjelzései egyértelműek lettek volna. Állította, hogy a

kormányt nem szándékosan rántotta a sértett felé, illetve az ütközést követően ő megállt és megkérdezte, hogy nincs -e szüksége segítségre, melyre az nemleges választ adott. A tárgyaláson tett vallomásában azonban már elmondta, hogy az ütközést megelőzően a sértett a korábbi pozíciójába próbált visszalépni és így elkerülni az ütközést. Későbbi nyilatkozatában azt is elmondta a korábbi vallomásával ellentétben, hogy nem gyorsított a parkoló elhagyása során és nem állt szándékában magasabb sebességi fokozatba kapcsolni a járművet, illetve hogy maximum 20 km/h sebességgel közlekedett a parkolóból való kihajtás közben, a sértettel való ütközés elkerülésére nem volt lehetősége. Álláspontja szerint ő semmiben nem hibázott, a baleset bekövetkezéséért csak és kizárólag a sértett felelős.

[23] A törvényszék a vádlott védekezésének ellenőrzésére a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta. Tanúként hallgatta ki sértett1 sértettet és a vele az eset idején polgárőri tevékenységet ellátó társát, tanú1t, a helyi polgárőrség vezetőjét, tanú2t, a helyszínelésben közreműködő tanú4 és tanú5 rendőrszázadosokat, továbbá a vádlottal az eset idején lévő tanú3t. Törvényesen tette a bizonyítási eljárás részévé az eljárás során keletkezett helyszínrajzot, a helyszíni szemle jegyzőkönyvét, annak fényképmellékleteit, a sértett sérüléseiről keletkezett előzetes orvosi véleményt, az ellátásáról a megyei Kórházak és Egyetemi Oktató Kórház részéről megküldött egészségügyi dokumentációt, a egyéb érdekelt1 hivatalos feljegyzéseit, a helyszínbiztosításról és a helyszíni intézkedésekről készült rendőri jelentéseket. Bizonyítékként értékelte továbbá a községi községi és a szövetség tájékoztatását a fesztiválról, valamint a vádlott személyi körülményei vonatkozásában a járművezetői engedéllyel kapcsolatos nyilvántartási adatokat, a bűnügyi nyilvántartás adatait, a Szabálysértési Nyilvántartási Rendszer adatait, a akadémia tájékoztatását, a vádlott parancsnoki jellemzését, az elismerések és a fenyítések nyilvántartó lapját, a járművezető engedély visszavonásával kapcsolatos határozatokat és tájékoztatást.

[24] Az általa számba vett bizonyítékok egyenkénti és összességében való értékelése és egybevetése alapján mérlegelési jogkörében nem fogadta el a vádlott védekezését, az ítéletét a vádlott vallomásának ténybelileg aggálytalan részeire, a kihallgatott tanúk vallomásának nem cáfolt részeire, valamint a fentebb is megjelölt egyéb okirati bizonyítékokra alapította. Kellő indokát adta annak, hogy a vádlott bűnösséget tagadó vallomásával szemben miért a sértett, az egyéb szemtanúk, illetve a helyi járőrparancsnoknak a sértett aznapi feladatának megjelölésével kapcsolatosan előadott vallomását fogadta el, melyeket egyebekben a rendelkezésre álló orvosi dokumentáció és a helyszíni szemle jegyzőkönyve, illetőleg a fényképfelvételek és egyéb bizonyítékok is alátámasztottak. A törvényszék az indokolási kötelezettségének eleget tett.

[25] A másodfokú katonai tanács álláspontja szerint az elsőfokú bíróság mérlegelő tevékenysége okszerű és logikus, az általa megállapított tényállás helyes, nem ellentétes a bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával, az elsőfokú bíróság a megállapított tényekből további tényekre helyes következtetést vont le. Az ítéleti tényállás tehát megalapozott, mentes a Be. 592. § (1) és (2) bekezdésében írt hiányosságoktól, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa a felülbírálata alapjául elfogadta.

[26] Az ítélet tényállásának személyi részét a fellebbviteli nyilvános ülésen előadottakra tekintettel a másodfokú katonai tanács annyiban pontosítja, hogy a vádlott jelenleg 4 órás munkaidőben dolgozik és a munkahelye biztosítja számára a beiskolázását, havi jövedelme nettó 220.000,- forint.

[27] Az ítéltábla emellett rögzíti, hogy a vádirati tényállástól részben eltérő tényállás megállapításának az elsőfokú bíróság által kifejtett indokával a másodfokú katonai tanács egyetértett, mint ahogyan azt már a fellebbviteli főügyészség sem támadta. Az elsőfokú bíróság az ítélet [30 bekezdésében utalt arra, hogy a vádlott a késedelmesen megkezdett intenzív fékezés közben olyan kormánymozdulatokat tett, melyeknek köszönhetően a járműve jobbra irányuló csúszás közben nekiütközött a gépjármű jobb oldali első lámpatest részével a felé tartó jármű elől ijedtében a gépkocsi motorháztetejére tenyérrel támaszkodó, a vádlott menetiránya szerint jobbra hátralépve, szökellve kitérni igyekvő sértett1 sértett jobb lábának – és kellően megindokolta, hogy a vádirattól eltérően miért nem állapította meg, hogy a vádlott szándékosan kormányozta a járművet a sértett irányába. Egyebekben megjegyzi a másodfokú katonai tanács, hogy a vádlott terhére rótt cselekmény vádbeli minősítését ezen momentum nem befolyásolta, tekintettel arra, hogy a közúti veszélyeztetés büntette már ezen, a blokkoló fékezést követő kormánymozdulat végrehajtása előtt (lett légyen az szándékos, vagy reflex szerű) megvalósult, annak elkövetése – az ítéletben hivatkozott jogszabályban írt kötelezettségek megszegésével - befejezetté vált.

[28] A Be. 591. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a másodfokú bíróság a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja, kivéve, ha az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, illetve a fellebbezésben új tényt állítottak vagy új bizonyítékokra hivatkoztak és ennek alapján a másodfokú bíróság bizonyítási eljárást folytat le. A védő a fellebbezésében új tényre, új bizonyítékokra nem hivatkozott, az ügy előrevitelét szolgáló és az elsőfokú katonai tanács által vizsgált bizonyítékokon túli bizonyítékokra vonatkozó bizonyítási indítványt nem terjesztett elő, ezért a védőnek a bizonyítékok újraértékelésére, a tényállás felülmérlegelésére és ezen keresztül a vádlott felmentésére irányuló fellebbezések eredményre nem vezethettek.

[29] Kiemeli a másodfokú katonai tanács, hogy az igazságügyi műszaki szakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítvány teljesítésétől sem az első-, sem pedig a másodfokú eljárásban nem volt az ügy érdemi elbírálását érintő eredmény várható, figyelemmel arra, hogy jelen esetben az elkövetés helyszínén kevés nyom került rögzítésre, a tanúk vallomásából az esemény kapcsán jórészt szubjektív észlelésükön alapuló adatok voltak kinyerhetők, melyek egy szakértői vizsgálat elvégzéséhez és ezen keresztül megalapozott szakvélemény adásához nem elégségesek. Ezen túlmenően igazságügyi műszaki szakértő kirendelése az egyébként rendelkezésre álló, és megalapozott döntés meghozatalához szükséges és elégséges bizonyítékok alapján sem volt indokolt. Összességében tehát a fellebbviteli katonai tanács a bizonyítási indítványok elutasításának indokaként az ítélet [126] bekezdésében rögzítettekkel teljes mértékben egyetértett.

[30] A másodfokú katonai tanács hangsúlyozza, hogy az elsőfokú bíróság a ténybíróság, feladata és kötelessége, hogy a vád tárgyává tett tények szempontjából lényeges bizonyítékokat hiánytalanul, egyenként és összességében értékelje, amelynek eredményeként az ítéletben a vád tárgyává tett cselekmény történeti tényállását, valamint az elkövető személyével összefüggő, a cselekményére kiható, azt befolyásoló tényeket megállapítsa.

[31] A másodfokú bíróság a törvényi rendelkezésekből következően nem értékelheti az elsőfokú bíróságtól eltérően a bizonyítékokat, amennyiben az ítélet egyébként megalapozott és új bizonyíték nem merült fel, mivel az a Be. 593. § (2) bekezdésében írt felülmérlegelés tilalmába ütközne.

[32] Az ítéltábla álláspontja szerint a hivatkozott törvényi kötelezettségének a törvényszék katonai tanácsa maradéktalanul eleget tett, okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére, a bíróság mérlegelő tevékenységét támadó fellebbezés nem vezethetett eredményre.

[33] A törvényszék katonai tanácsa a vádlott terhére rótt cselekmények jogi minősítésével kapcsolatos álláspontját az ítélet [127] bekezdésétől a [149] bekezdéséig fejtette ki, mellyel a másodfokú katonai tanács teljes egészében egyetértett, annak megismétlését szükségtelennek tartja. Csupán utal arra, hogy a közúti veszélyeztetés bűncselekmény keretdiszpozícióját kitöltő jogszabályok a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (Kkt.) és az 1/1975. (II.5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban KRESZ). A törvényszék helyesen rögzítette, hogy a vádlott a tényállásban írt magatartásával a KRESZ 3. § (1) bekezdés c) pontjában, a 25. § (1) bekezdésében, 26. § (4) bekezdésében írt szabályokat sértette meg, mely szabályok a Közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 3. § (1) bekezdése alapján a közforgalom elől el nem zárt magánterületen kialakított parkolóban is irányadóként szolgálnak (így a jelen ügyben elkövetési helyszínül szolgáló magánterületen kialakított átmeneti parkolóban is).

[34] Emellett a másodfokú bíróság szükségesnek tartja hangsúlyozni, hogy a Btk. 234. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő közúti veszélyeztetés büntetett el, aki a közúti közlekedés szabályainak megszegésével közúton vagy közforgalom elől el nem zárt magánúton más vagy mások életét agy testi épségét közvetlen veszélynek teszi ki. A vádlott – lévén, hogy a KRESZ rendelkezése által meghatározott járművezetőként a közúti közlekedés szabályainak hatálya alatt állt – a közúti veszélyeztetés tettese lehető, továbbá a bűncselekmény tettese által elkövetett szabályszegés kizárólag szándékos lehet, és a bűncselekmény alapeseti eredményére (más személy vagy személyek életének, testi épségének a közvetlen veszélyeztetése) is legalább az eshetőleges szándéknak ki kell terjednie. A tettes akár egyenes, akár eshetőleges szándéka nem terjedhet túl az alapeseti (közvetlen veszélyeztető) eredményen. Az úgynevezett limitált veszélyeztetési szándéokra tekintettel a bűncselekmény megállapíthatóságához nem elegendő az, ha az elkövetési magatartás kifejtése nyomán kizárólag anyagi károsodás bekövetkezésével fenyegető helyzet alakul ki, illetőleg nem szükséges az, hogy konkrét személy megsérülésének azonnali és szinte szükségszerű lehetősége álljon elő. Ezért a fenti bűncselekmény megállapíthatóságának

szükséges és elégséges feltétele az olyan sérelemnek, illetve baleset bekövetkezésének lehetősége, amelynek hatókörében az elkövetőn (elkövetőkön) kívül más vagy mások tartózkodnak, így e személy vagy személyek életének vagy testi épségének veszélyeztetése fenyeget.

[35] Jelen esetben a megállapított és a felülbírálat alapjául szolgáló tényállás alapján a sértett ilyen formán való veszélyeztetése a vádlott közúti szabályszegésével (nem az útviszonyoknak, az útburkolat minőségének és állapotának megfelelő közlekedés, a jármű sebességének helytelen megválasztása) ok – okozati összefüggésben állóként kétséget kizáró módon megállapítható volt abban az esetben is, hogy az elsőfokú katonai tanács a vádirati tényállástól eltérően az erős fékezés közbeni kormánymozdulatot nem szándékos és a sértettre irányuló célzott manőverként rögzítette a tényállásban. Ebben az esetben egyebekben már más bűncselekmény megállapíthatósága merült volna fel.

[36] Ezen túlmenően a Btk. 166. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés I. fordulata szerint minősülő segítségnyújtás elmulasztása büntettét az követi el, aki a veszélyhelyzet előidézőként nem nyújt tőle elvárható segítséget sérült vagy olyan személynek, akinek az élete vagy testi épsége közvetlen veszélyben van. A segítségnyújtás elmulasztása mulasztásos jellegű bűncselekmény lévén csak szándékosan követhető el, ilyenkor a tettes (a minősített esetben a veszélyhelyzetet előidéző) tudata azt fogja át, hogy az általa okozott baleset miatt van sérült vagy az életét, testi épségét közvetlenül veszélyeztető helyzetben lévő személy és ennek, valamint annak a ténynek a tudatában, hogy ebben a helyzetben aktív magatartást, tevést megkövetelő segítségnyújtási kötelezettség terheli, tétlen marad, nem cselekszik.

[37] A mulasztásban megnyilvánuló elkövetési magatartás tehát szándékos, így a tettes magatartása következményeinek bekövetkezését mindenképpen előre látja, azonban ezekhez a következményekhez kapcsolódó pszichés viszonya kétféle lehet. Amennyiben ugyanis kívánja azok bekövetkezését, úgy a bűncselekmény vonatkozásában egyenes a szándéka, ha pedig e következményekbe belenyugszik, úgy az eshetőleges szándéka állapítandó meg. A segítségnyújtásra szoruló személy számára való segítségnyújtás elmaradása csak kevés esetben és szűk körű elkövetői körben nem von maga után büntetőjogi értékelést. Egyrészt akkor, ha az adott helyzetben valakit nem terhelt segítségnyújtási kötelezettség, másrészt akkor, ha adott helyzetben a segítségnyújtás nem várható el tőle.

[38] A segítségnyújtási kötelezettség teljesítésénél a „tőle elvárhatóság” mértékéhez mért, legalapvetőbb, mindenkitől megkövetelhető magatartás az, hogy a segítségre szoruló személy észlelésekor nyomban – leginkább megfigyeléssel és tudakozódással – győződjön meg arról, hogy a sérült vagy veszélyben lévő személy segítségnyújtásra szorul-e, és segítséget késlekedés nélkül ajánlja fel a számára, ezt követően pedig rögtön kezdje meg a segítségnyújtást. A bűncselekmény a segítségnyújtás elmulasztásával befejezetté válik.

[39] Jelen esetben a fenti bűncselekmény vonatkozásában a vádlott eshetőleg szándéka kétséget kizáró módon megállapítható, tekintettel arra, hogy a bírói gyakorlat az ezzel kapcsolatos jogirodalom és nagyszámú eseti döntés alapján rögzíthetően szorosan értelmezi e bűncselekmény kapcsán felmerülő kötelezettségeket. Amennyiben az ilyen esetben felmerülő kötelezettség (megállni és meggyőződni, segítséget nyújtani, azt felajánlani, illetve az esetleges további balesetek elkerülése érdekében minden lehetséges dolgot megtenni) bármelyikét elmulasztja az elkövető, a büntetőjogi felelőssége megállapítható. Jelen esetben pedig a tényállás alapján megállapíthatóan a vádlott relatív nagy sebességgel történt indulását követően erős fékezéssel ugyan megállt a járművével, de az ingerült hangú megjegyzésein, a sértett felelősségre vonásán, szidalmazásán túlmenően nem győződött meg arról, hogy a sértett - aki a vádlott által is észlelten a felé indokolatlan nagy (a relatív sebesség túllépés szintjét elérő) sebességgel közeledő járműve elől megkísérelt elugrani – segítségre szorul – e, illetőleg segítséget nem ajánlott fel számára, ezzel pedig elkövette ezen terhére rótt bűncselekményt, hiszen magatartásából segítségnyújtási szándék egyáltalán nem tükröződött.

[40] A súlyosításra, illetőleg a büntetés enyhítésére irányuló fellebbezések nem alaposak.

[41] A törvényszék katonai tanácsa a bűnösségi körülményeket hiánytalanul tárta fel és rögzítette az ítélet [151] bekezdésében, az azokkal kapcsolatosan kifejtettekkel csaknem maradéktalanul egyetértett a másodfokú bíróság, azonban az ítélet [162] bekezdését szükségesnek tartja mellőzni, mert a vádlott „morális fogyatékoságára” való hivatkozás olyannyira sértő, bántóan negatív, hogy a másodfokú katonai tanács álláspontja szerint a vádlott személyére vonatkozó ilyen tartalmú kifejezés használata az ítéletben megbélyegző, indokolatlan, szükségtelen. Ugyanezen okból mellőzi a kifejezést az elsőfokú ítélet [161] bekezdéséből is.

[42] Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó enyhítő és súlyosító körülményeket értékelve törvényesen járt el, amikor a vádlottal szemben az egyebekben két darab, három évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett bűncselekmény elkövetése miatt legfőképpen az igen jelentős, több mint öt éves időmúlásra tekintettel a Btk. 33. § (4) bekezdésének alkalmazásával – halmazati büntetésül – a Btk. 50. § (1) és (3) bekezdése szerinti pénzbüntetést és a Btk. 55. § (2) bekezdése alapján közúti járművezetéstől eltiltást szabott ki.

[43] A fellebbviteli katonai tanács álláspontja szerint a pénzbüntetés napi tétel száma a vádlott terhére rótt bűncselekmények tárgyi súlyával, míg egy napi tétel összege a vádlott jövedelmi viszonyaival arányban álló, míg a pénzbüntetés és a mellette kiszabott, három év tartamban meghatározott közúti járművezetéstől eltiltás– jelenleg még – elégségesnek tűnik ahhoz, hogy az egyekben közlekedési bűncselekményeket nem sokkal a vezetői engedély megszerzése után rövid idővel elkövető vádlottat a jövőben visszatartsa újabb bűncselekmény elkövetésétől.

[44] A másodfokú katonai tanács azonban nyomatékosan felhívja a jelen ügy tárgyát képező bűncselekmények elkövetése után több ízben közlekedési szabálysértés miatt felelősségre vont vádlott figyelmét arra, hogy újabb bűncselekmény miatt indult büntetőeljárás során ilyen méltányos elbírálására nagy valószínűséggel nem kerülhet sor.

[45] A másodfokú katonai tanács egyebekben a vezetői engedély elvételétől eltelt időnek a közúti járművezetéstől eltiltás tartamába történő beszámítására tekintettel a bírósági iratok között elfekvő, a helység², vagyis a járási rendőrsége által megküldött tájékoztatás alapján – mivel azt az elsőfokú bíróság elmulasztotta - rögzítette az ítéletben a vádlott vezetői engedélye elvételének időpontját, mely 2023. február 27. napja.

[46] Az elsőfokú bíróság ítéletének egyéb rendelkezései törvényesek.

[47] Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa a Debreceni Törvényszék Katonai Tanácsának ítéletét a Be. 605. § (1) bekezdése alapján - a fenti pontosítással - helybenhagyta.

Budapest, 2025. március 19.

Dr. Mészáros László hb. ezredes s.k.

a tanács elnöke

Dr. Belovai Henriette hb. százados s.k.

Dr. Szabó Éva hb. ezredes s.k.

előadó bíró

bíró

A Debreceni Törvényszék Katonai Tanácsa KB.II.15/2023/25. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa 6.Kbf.50/2024/9. számú végzése folytán 2025. március 19. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Budapest, 2025. március 19.

Dr. Mészáros László hb. ezredes s.k.

a tanács elnöke

..